

Вр № 428/шм 01/13.08.14

С т а н о в и щ е

от доц. Мимоза Контева

Геолого-географски факултет на СУ "Св. Кл. Охридски"

Член на научно жури за защита на образователна и научна степен
Доктор- шифър 4. "Природни науки, математика и информатика",

Професионално направление: шифър 4.4. "Науки за земята",

Научна специалност: шифър: 01.08.07 "Океанология"

на **ас. Илиян Свиленов Коцев**

Дисертация на тема "Структура, динамика и райониране на ландшафтните в Черноморската крайбрежна зона между нос Калиакра и нос Емине"

Обща характеристика на разработената дисертация

Представената дисертация съдържа 168 стр. текст заедно с 61 фигури и 4 таблици, списък на използваната и процудирана литература - 30 стр., приложение - класификационни системи на ландшафтните - 15 стр. и отделно от книжното тяло - 82 картни и графични приложения.

Дисертацията е структурирана в 6 раздела, завършва с дискусии, изводи и приноси. Темата е актуална, интересна и в известен смисъл пионерна за нашата страна, тъй като в българската научна литература почти няма изследване на дънните природни комплекси.

В началото ясно са формулирани целите и задачите на дисертацията. В раздел 1 авторът в синтезиран вид представя основните теоретични постановки и досегашни изследвания за сектора от Черноморската крайбрежна зона между носовете Калиакра и Емине. В раздел 2 е направена характеристика на геокомпонентите и факторите, формиращи съвременната пространствена ландшафтна структура като коректно са цитирани използваните източници. Приложен е авторов снимков материал. Илиян Коцев представя своята гледна точка за влиянието на човешката дейност върху околната среда за изследвания район след 1944г. В сравнение с останалите фактори климатът е характеризирани несъразмерно кратко.

В раздел 3 са изяснени използваната методология, която включва най-съвременни методи - например ГИС, работа с ортофото- и сателитни изображения, посочени са изходните графични материали. Съществена част на дисертацията е анализът на хоризонталната структура на района. Авторът е използвал класификационната система на Велчев и др. (1992) за условно естествените ландшафти и ландшафтната карта към нея като научно обосновано добавя нови родове ландшафти и диференцира ландшафти на таксономично ниво вид поради едрия мащаб на картографиране. Съставени са 15 общонаучни ландшафтни карти в М 1:50000, от които 7 за сушата и 8 - за морското дъно. Докторантът предлага

оригинална класификационна система на условно естествени дънни ландшафти със същите таксономични нива- клас, тип, род и вид и обосновава диагностичните критерии за тях.

Съставена е класификация на антропогенизираните и антропогенни ландшафти на сушата, която е частично взимствана и частично авторска. Оригинална е класификацията на антропогенизираните и антропогенните дънни природни комплекси.

Характеристиката на диференцираните природни комплекси е синтезна, но информативна и отлично илюстрирана с общонаучни ландшафтни карти, снимки, графици за площно съотношение между отделните родове и видове ландшафти. Представени са данни от теренните изследвания на автора –напр. за вертикалната структура на ландшафтите. Направена е детайлна диференциация на природните комплекси на морското дъно на дълбочина 10-15 м, на места до 40 м и са съставени карти в М 1:50000. Определени са 7 рода и 82 вида ДПК(дънни природни комплекси), от които условно естествени- 5 рода и 77 вида, антропогенизирани и антропогенни- 2 рода и 5 вида.

Съществен раздел е 4 - ландшафтно-екологична динамика. Авторът използва логично подобрени природни и антропогенни критерии за определяне степента на динамичност на ландшафтните единици, съставя съответните карти и диаграми. Достига до извода, че във всичките определени от него ландшафтни райони преобладават високодинамични ландшафти с изключение на Авренското крайбрежие. Коцев предлага регионална схема на база на ландшафтната типологична карта, която се състои от 7 ландшафтни района, включващи ПТК и ДПК.

В раздел 6 след задълбочен анализ на устройствени планове, нормативни документи, практикувани и планирани дейности и съпоставянето им с установените ландшафтни единици докторантът дава своите оценки за екологосъобразност, посочва примери за дейности, които подлежат на екологична оценка за съвместимост. Прави рационални предложение за стопанското използване на ландшафтите. Определя 33 категории стопанско ползване на природните комплекси на сушата и 14- в обхвата на подводния брегови склон. Съставя карти на препоръчително земеползване в М 1:50000, като на практика осъществява ландшафтно планиране.

Дисертацията завършва с дискусия и изводи, които следват от цялостната разработка. Не напълно подкрепен с аргументи е изводът за парагенетичната връзка между ландшафтите в надводния и подводния сектор.

Оценка

Темата е дисертабилна. Сред достойнствата на работата трябва да се отбележи добросъвестност и систематичност в събирането, обработването и анализирането на материала, използване на съвременни методи на картографиране, приложимост на получените резултати. Като цяло трудът представлява оригинален принос в изучаването на структурата и динамиката на ландшафтите в Черноморската крайбрежна зона между нос Калиакта и нос Емине.

Дисертантът има четири публикации по темата на дисертацията. Приложеният автореферат отговаря на структурата на дисертационния труд, а приносите в него са коректно изведени.

Заклучение

Изказаните по-горе съображения ми дават основание да оценя рецензирания труд като самостоятелно дисертабилно изследване с приносен характер и затова убедено предлагам работата да бъде положително оценена, а на дисертанта Илиян Свиленов Коцев да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“.

София, 10.08.2014 г.

доц.д-р Мимоза Контева